Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 25 czerwca 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Wspólnotowy znak towarowy — Rozporządzenie (WE) nr 207/2009 — Artykuł 9 ust. 1 lit. b) — Skutki — Prawo przyznane przez wspólnotowy znak towarowy — Oznaczenia identyczne lub podobne — Zakaz używania — Prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd — Ocena — Uwzględnienie użycia języka innego niż język urzędowy Unii Europejskiej

W sprawie C-147/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez hof van beroep te Brussel (Belgia) postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 28 marca 2014 r., w postępowaniu:

Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL

przeciwko

AMJ Meatproducts NV,

Halalsupply NV,

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: C. Vajda, prezes izby, E. Juhász (sprawozdawca) i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Loutfi Management Propriété intellecutelle SARL przez P. Pétersa, advocaat,

— w imieniu AMJ Meatproducts NV i Halalsupply NV przez C. Dekonincka oraz K. Rooxa, advocaten,

— w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu fińskiego przez H. Leppo, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez F. Wilmana oraz F. Bulsta, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego (Dz.U. 1994, L 78, s. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Loutfi Management Propriété intellectuelle SARL (zwaną dalej „Loutfi") a AMJ Meatproducts (zwaną dalej „Meatproducts") i Halalsupply NV (zwaną dalej „Halalsupply") w przedmiocie podnoszonego naruszenia dwóch wspólnotowych znaków towarowych zarejestrowanych przez Loutfi.

Ramy prawne

3 Artykuł 9 ust. 1 rozporządzenia nr 209/2007, zatytułowany „Prawa przyznane przez wspólnotowy znak towarowy", określa prawa, które są przyznane właścicielowi wspólnotowego znaku towarowego. Przepis ten stanowi:

„Wspólnotowy znak towarowy przyznaje właścicielowi wyłączne prawa do tego znaku. Właściciel znaku jest uprawniony do zakazania wszelkim stronom [osobom] trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

a) oznaczenia identycznego ze wspólnotowym znakiem towarowym dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których wspólnotowy znak towarowy jest zarejestrowany;

b) oznaczenia, w przypadku którego z powodu jego identyczności lub podobieństwa do wspólnotowego znaku towarowego oraz identyczności lub podobieństwa towarów lub usług, których dotyczy wspólnotowy znak towarowy i to oznaczenie, istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd opinii publicznej [odbiorców]; prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd obejmuje również prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym;

[…]".

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

4 Loutfi jest właścicielem następujących wspólnotowych znaków towarowych:

— wspólnotowego znaku towarowego nr 8572638, zgłoszonego w dniu 24 września 2009 r. i zarejestrowanego w dniu 22 marca 2010 r. dla towarów należących do klasy 29 (między innymi mięso, ryby, drób i dziczyzna), do klasy 30 (między innymi cukier, chleb, ciasto i miód) i do klasy 32 (między innymi piwo, wody mineralne i inne napoje bezalkoholowe) w rozumieniu Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów

rejestracji znaków z dnia 15 czerwca 1957 r., ze zmianami (zwanego dalej: „porozumieniem nicejskim"). Ten wspólnotowy znak towarowy dotyczy następującego oznaczenia łączącego kolory czerwony, biały i zielony:

— wspólnotowego znaku towarowego nr 10217198, zgłoszonego w dniu 24 sierpnia 2011 r. i zarejestrowanego w dniu 8 stycznia 2012 r. dla towarów należących do klas 29 (między innymi mięso, ryby, drób i dziczyzna) i do klasy 30 (między innymi cukier, chleb, wyroby cukiernicze i miód) w rozumieniu porozumienia nicejskiego dla następującego oznaczenia łączącego kolory czerwony, biały i zielony:

5 W dniu 3 listopada 2011 r. Meatproducts, wówczas pod nazwą „Deko Vleeswarenfabriek", zgłosiła znak towarowy Beneluksu EL BAINA dla towarów należących do:

— klasy 29 w rozumieniu porozumienia nicejskiego („mięso, wyroby na bazie mięsa, gotowe wyroby na bazie mięsa, gotowe wyroby drobiowe, wędliny, wędliny z mięsa, wędliny z drobiu, wędliny z dziczyzny, gotowe posiłki mięsne, ryba, drób i dziczyzna nieujęte w innych klasach, ekstrakty mięsne, wyżej wymienione towary przygotowane na sposób muzułmański") i

— klasy 30 w rozumieniu porozumienia nicejskiego („gotowe posiłki nieujęte w innych klasach; kawa, herbata, kakao, cukier, ryż, tapioka […], mąka i preparaty zbożowe, chleb, wyroby cukiernicze i słodycze […]; wyżej wymienione towary przygotowane na sposób muzułmański").

6 Znak towarowy EL BAINA został zarejestrowany w dniu 10 lutego 2012 r. pod numerem 909776 i dotyczy następującego oznaczenia niełączącego kolorów (zwanego dalej „rozważanym oznaczeniem”):

7 Halalsupply przejęła przedsiębiorstwo Meatproducts, łącznie z jej portfelem znaków towarowych.

8 Na podstawie art. 9 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia nr 207/2009 Loutfi wniosła do prezesa rechtbank van koophandel te Brussel (sądu handlowego w Brukseli) o wszczęcie postępowania w sprawie zajęcia ze względu na naruszenie, w szczególności, aby „Deko, Halalsupply oraz każdemu posiadaczowi towarów [sprzedawanych pod znakiem towarowym EL BAINA], ich opakowań lub dotyczących ich dokumentów zakazano ich przekazywania pod groźbą kary grzywny”.

9 Wniosek ten uwzględniono postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r.

10 Postanowieniem z dnia 31 lipca 2012 r. prezes rechtbank van koophandel te Brussel zarządził na wniosek Meatproducts i Halalsupply uchylenie środków zabezpieczających nałożonych postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r.

11 Loutfi wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 31 lipca 2012 r. do hof van beroep te Brussel (sądu apelacyjnego w Brukseli).

12 W swoim orzeczeniu sąd odsyłający zwraca w szczególności uwagę, że rozważane oznaczenie odnosi się do tych samych towarów lub co najmniej do towarów podobnych do towarów oznaczonych oboma wspólnotowymi znakami towarowymi.

13 Sąd odsyłający zauważa ponadto, że towary sprzedawane zarówno przez Loutfi, jak i przez Meatproducts oraz Halalsupply to produkty „halal” przygotowane zgodnie z rytuałem przewidzianym przez religię muzułmańską i w rezultacie zasadniczo przeznaczone dla odbiorców muzułmańskich.

14 Sąd odsyłający wnioskuje na tej podstawie, że za właściwy krąg odbiorców należy w niniejszym przypadku uznać krąg odbiorców złożony z muzułmańskich konsumentów pochodzenia arabskiego, którzy konsumują produkty spożywcze „halal” w Unii Europejskiej i którzy mają co najmniej podstawową znajomość pisanego języka arabskiego.

15 Sąd odsyłający stwierdza, że elementy słowne „EL BNINA”, „EL BENNA” i „EL BAINA”, które są terminami arabskimi transkrybowanymi na alfabet łaciński, są dominujące zarówno we wspólnotowych znakach towarowych, jak i w rozważanym oznaczeniu, tak jak jest w przypadku tych terminów w piśmie arabskim, choć te ostatnie elementy są trochę mniej dominujące niż te pierwsze.

16 Sąd odsyłający podkreśla ponadto, że o ile słowa arabskie, widniejące w pismach łacińskim i arabskim w obu wspólnotowych znakach towarowych i w rozważanym oznaczeniu, cechują się pewnym podobieństwem pod względem wizualnym, o tyle wymowa tych słów w tym języku różni się

w zasadniczy sposób, podobnie jak znaczenie, które ma każde z nich. W tym kontekście sąd odsyłający wymienia, że we wspomnianym języku „el benna" oznacza „smak", „el bnina" – „słodycz", a „al baina" – widok.

17 Biorąc pod uwagę wszystkie te okoliczności, sąd odsyłający stwierdza, że badanie prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd, które może istnieć w przypadku obu wspólnotowych znaków towarowych i rozważanego oznaczenia, może różnić się w zależności od tego, czy uwzględnia się znaczenie i wymowę elementów słownych w języku arabskim, przedstawionych zarówno w piśmie łacińskim, jak i arabskim i ujętych w każdym ze wspólnotowych znaków towarowych oraz rozważanym oznaczeniu, czy też nie.

18 W tych okolicznościach hof van beroep te Brussel postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy, mając na uwadze art. 21 i art. 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że dokonując oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd w odniesieniu do wspólnotowego znaku towarowego, którego dominującym elementem jest słowo wyrażone w języku arabskim, i oznaczenia, którego dominującym elementem jest inne, ale wizualnie podobne słowo wyrażone w języku arabskim, różnica w wymowie i znaczeniu pomiędzy tymi słowami może, względnie nawet musi, zostać zbadana i uwzględniona przez właściwe sądy państwa członkowskiego, nawet jeżeli język arabski nie jest językiem oficjalnym Unii Europejskiej ani jej państw członkowskich?".

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

19 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łacińskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, można lub trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.

20 Należy zauważyć od razu, że rozporządzenie nr 207/2009, a dokładniej jego art. 9 ust. 1 lit. b), nie odnosi się do użycia żadnego języka ani konkretnego alfabetu, które to użycie powinno lub nie powinno zostać wzięte pod uwagę w celu oceny ewentualnego prawdopodobieństwa wprowadzenia odbiorców w błąd.

21 Prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd należy w szczególności ocenić, biorąc pod uwagę sposób postrzegania przez właściwy krąg odbiorców, składający się z przeciętnych konsumentów wspomnianych towarów lub usług, którzy są właściwie poinformowani, dostatecznie uważni i rozsądni (zob. podobnie wyrok Henkel/OHIM, C-456/01 P i C-457/01 P, EU:C:2004:258, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

22 Określenie właściwego kręgu odbiorców i stwierdzenie identyczności lub podobieństwa towarów lub usług objętych wspólnotowymi znakami towarowymi i rozważanym oznaczeniem wynikają z ustaleń faktycznych, których powinien dokonać sąd krajowy. W niniejszym przypadku sąd odsyłający stwierdził, że za właściwy krąg odbiorców należy uznać krąg odbiorców złożony z muzułmańskich konsumentów pochodzenia arabskiego, którzy konsumują produkty spożywcze „halal" w Unii i którzy mają co najmniej podstawową znajomość pisanego języka arabskiego. Ponadto ustalił, jak wynika z pkt 12 niniejszego wyroku, identyczność lub co najmniej podobieństwo towarów objętych oboma wspólnotowymi znakami towarowymi i rozważanym oznaczeniem.

23 Co się tyczy prawdopodobieństwa wprowadzenia odbiorców w błąd, które może istnieć w przypadku wspólnotowych znaków towarowych i rozważanego oznaczenia, według utrwalonego orzecznictwa Trybunału istnienie takiego prawdopodobieństwa należy oceniać całościowo przy uwzględnieniu wszystkich istotnych w danej sprawie czynników. Ocena ta obejmuje porównanie wizualne, fonetyczne i konceptualne kolidujących ze sobą oznaczeń z uwzględnieniem w szczególności ich elementów odróżniających i dominujących (zob. podobnie wyroki: Aceites del Sur-Coosur/Koipe, C-498/07 P, EU:C:2009:503, pkt 59, 60; a także XXXLutz Marken/OHIM, C-306/11 P, EU:C:2012:401, pkt 39).

24 W niniejszym przypadku sąd odsyłający stwierdził, że elementy słowne „EL BNINA", „EL BENNA" i „EL BAINA" są dominujące zarówno w obu wspólnotowych znakach towarowych, jak i rozważanym oznaczeniu, tak jak jest w przypadku, choć w mniejszej mierze, tych słów w piśmie arabskim. Zauważył także, że o ile pod względem wizualnym te elementy słowne cechują się pewnym podobieństwem, o tyle z dokumentów przedłożonych przed tym sądem przez Meatproducts i Halalsupply wynika, że wymowa i znaczenie wspomnianych elementów słownych różnią się znacząco.

25 Z powyższych rozważań wynika, że należy wziąć pod uwagę te różnice pod względem fonetycznym i konceptualnym, gdyż w przeciwnym razie ocena prawdopodobieństwa w błąd zostałaby przeprowadzona tylko częściowo i w rezultacie bez uwzględnienia całościowego wrażenia, które u właściwego kręgu odbiorców wywołują wspólnotowe znaki towarowe i rozważane oznaczenie.

26 Z tego względu na pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 207/2009 należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łacińskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.

27 Skoro odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść z brzmienia rozporządzenia nr 207/2009 i z dotyczącego go orzecznictwa Trybunału, nie ma potrzeby badać ewentualnych skutków na tę odpowiedź postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

W przedmiocie kosztów

28 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego należy interpretować w ten sposób, że w celu oceny prawdopodobieństwa wprowadzenia w błąd mogącego istnieć w przypadku wspólnotowego znaku towarowego i oznaczenia, które obejmują towary identyczne lub podobne oraz oba zawierają stanowiące element dominujący jakieś słowo arabskie w pismach łacińskim i arabskim, przy czym słowa te są podobne pod względem wizualnym, w okolicznościach, w których właściwy krąg odbiorców wspólnotowego znaku towarowego i spornego oznaczenia ma podstawową znajomość pisanego języka arabskiego, trzeba wziąć pod uwagę znaczenie i wymowę tych słów.

Podpisy